

nowe karty informacyjne + ps

omissus bawli;
poprzedni nr k: 575

9.12.2003

OC,

GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
z Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
25 127; REGON 376302736
KRS 00000 41692
90 1506 0000 0000 5002 0244

86-169 Lipinki k. Wąsłubia

Bydgoszcz
AK

++
Manikowska Benedykta
ps. „Dziedziczka”

k: 575 / 575 Pom₁

IS ZAWARTOŚCI TECZKI

Mamkowska Benedykta
J: K: 575/575 Pom.
Bydgoszcz - Obw. Świecie
AR

I/1. Relacja

k. 2 s. 2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

V. Nazwiskowe karty informacyjne

k. 16

VI. Fotografie

dwie ikony grafii

I.
M. Relacja - Manikowska Benedykta:

Relacja Benedykty Manikowskiej spisana i opracowana
przez Annę Mówkę(?); data wpływu do
Arch. E. Zawackiej marec 1988, napis k. 25, 1-2

RELACJA BENEDYKTY MANIKOWSKIEJ
członka konspiracji

BENEDYKTA MANIKOWSKA z d. Guzowska, córka Zuzanny i Leona, uł. 22.05.1911r. w Karszanku pow. Starogard. Rodzice byli rolnikami, mieli kawałek ziemi w Karszanku. Matka z d. Mechlińska. Obecnie mieszka wraz z mężem w : 86-169 Lipinki k/Swiecia woj. bydgoskie

Ukończyła siedem klas szkoły podst. Pomagała w gospodarstwie rodziców. Jeszcze przed wojną wyszła za mąż za Bronisława Manikowskiego i zamieszkała z nim we wspólnym gospodarstwie w Lipinkach, gdzie p mieszkali przez całą okupację i mieszkają do dzisiaj. Mimo bardzo ożywionej działalności konspiracyjnej w szeregach AK, przez całą wojnę nie doznała represji ze strony okupanta.

Do ZWZ została zaprzysiężona w marcu 1941r. w Lipinkach k/War-
lubia /wraz z mężem/ przez Henryka Szymanowicza ps. "Marek".

Przysięgała na krzyż, otrzymując biało-czerwoną opaskę. Nadano jej pseudonim "Dziedziczkę". Została łączniczką oraz współgospodarzem punktu kontaktowego/ze Zgrupowaniem Partyzanckim "Świerki", i meliny. na placówce w Lipinkach. Bezpośrednim przełożonym był komendant placówki Józef Piechocki ps. *Borsialak* Placówka podlegała komendantowi zgr. "Świerki", Alojzemu Bruskiemu. Skład placówki został podany w relacji Bronisława Manikowskiego, jak również inne dane ~~xx~~ dotyczące tej komórki.

Benedykta Manikowska sprawowała funkcję łączniczki między kolejnymi komendantami "Świerków": "Danem" Stefanem Gussem i "Grabem" Alojzemu Bruskiemu a komendą inspektoratu w Bydgoszczy, komendą obw. w Tczewie- tam kontaktowała się z Czesławą Ernst ps. *"Cresia"* Najczęściej jeździła na punkt kontaktowy w Nowem n/ Wisłą/mniej więcej ~~xx~~ dwa razy w miesiącu, oraz do Swiecia n/Wisłą/również

✓ ok. dwa razy w miesiącu - najczęściej oddawała meldunki dr Wieckiemu lub kurierom tam umówionym. Czasem miało to miejsce w War-
✓ lubiu. W Tczewie ~~spotykała~~ ^{kontaktowała} się ze swoim wujem Konradem Gembickim, który był kierownikiem pociągu i przekazywał jej dane wywiadowcze /np. wykazy pociągów niemieckich/. Była to zawsze łączność "w górę".
W jej domu znajdował się punkt kontaktowy Komendy Podokręgu z dowództwem zgr. "Świerki".

W zakresie kwatermistrzostwa do jej zadań należało:

- a/ transport i przechowywanie broni/najczęściej wyszukanej w lesie/
- b/ zdobywanie i magazynowanie żywności, odzieży itp. Np. całe wozy z młyna w Nowe
- c/ hodowla inwentarza dla partyzantów.

W zakresie służby sanitarnej:

- a/ przewożenie i magazynowanie oraz dostarczanie na bieżąco partyzantom leków, środków medycznych i sanitarnych.
- b/ opatrywanie rannych partyzantów /pielęgnacja chorych/ u siebie w domu. Najczęściej w/w środki medyczne przywoziła z Nowego, od właścicielki apteki, p. Marjałowej lub ze Świecia od dra Wieckiego.

Po wojnie aresztowana we wrześniu 1946r. Więziona najpierw w Osiu potem przesłuchiwana w Świeciu n/Wisłą, na koniec przewieziona do Tucholi i tam skazana na 5 miesięcy / bez udowodnienia winy/.

rel. V B. Manikowski
O działalności BB. Manikowskich tak napisał ^{płk.} K. Waluk, d-ca oddziału desantowego rosyjsko-polskiego, w pamiątkowej księdze, poświęconej partyzantom ze zgr. "Świerki", wyłożonej w Izbie Pamięci znajdującej się w szkole, w Lipinkach.:

"Jednym z takich punktów konspiracyjnych, przekazujących informacje i zaopatrujących w żywność było gospodarstwo i dom BB. Manikowskich. Niniejszym stwierdzam, że BB. Manikowscy ofiarnie i z narażeniem własnego życia wywiązywali się z powyższych zadań. W oparciu o powyższe uważam, że BB. Manikowscy dobrze spełnili swój patriotyczny obowiązek i należycie wywiązali się z zadań"...

Szczególnie wysoką ocenę działalności BB. M. wystawia por. H. Szymanowicz ps. "Marek", ich przełożony z ramienia komendy insp. Bydgoszcz. /Materiał na ten temat znajduje się w relacji H. Szymanowicza i we wspomnieniach o A. Bruskim "Spełnił swój patriotyczny obowiązek".

*Zródło: H. Szymanowicz:
Wspomnienia o P. Bruskim*

*Relacja spisana i opracowana
Relacje spisała*

Anna Kowalska

T: X: 575/575 Pom.

Bydgoszcz

Kanikowska Benedykta

✓. Karty informacyjne
k. 16

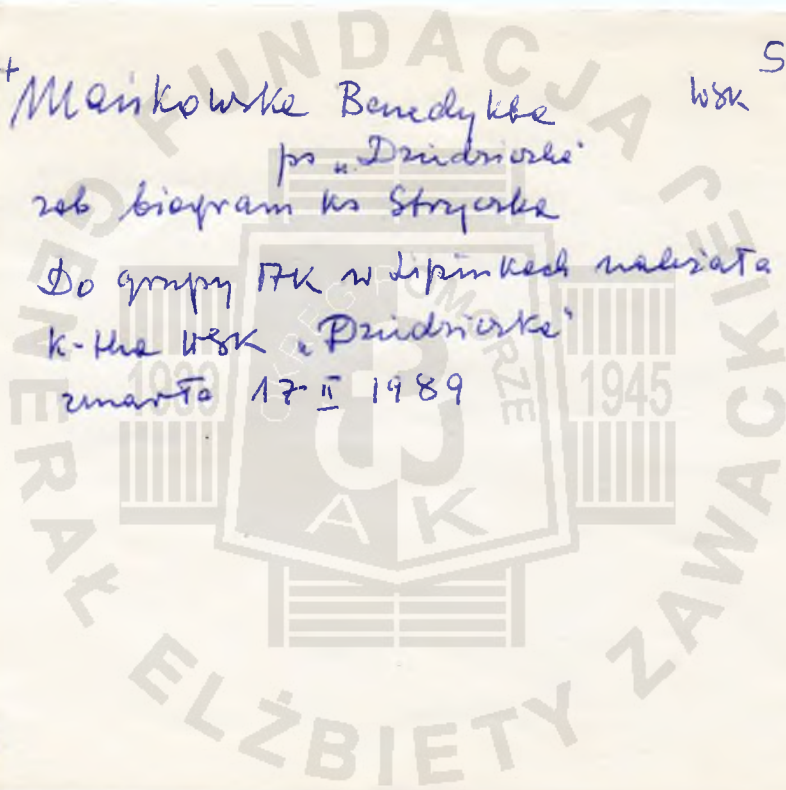
a

++ Maikowska Benedykta
ps „Dzienniki”
zob. biogram ks. Strycharka

Strona 1
WSK ATK

Do grupy ATK w Lipinkach należała
k.ks. WSK „Dzienniki”
zmarła 17 II 1989

92'93

K-575

odpis [tęże zrodziła Ciska]

Partyzantka
~~Świeca~~
2

Mari Kowicka Bendykte

z domu Guzowska

Pseudonim: "Dzielniczka"

Imiona rodziców: Leon - Zuzanna

Urodz. ?

Adres obecnie: Lipinki koto Warlubia

Przed wojną ukraińska szkoła podstawowa

Pracowała we własnym gospodarstwie rolnym

w obs. okupacji zamieszkała w Lipinki pow
Świecie n/w

Pracowała we własnym gospodarstwie rolnym

- od 1941 r. po zaprzysiężeniu przez "Marka"

ustępna do A. K. Komendantem placówki był
w Lipinkach Józef Prochocki - "Borowiak"
- zastępcą jej (Mennikowski) mgz.

Pełniła rolę Towarzystwa do Terenu. Zabat-
wiała również sprawy organizacyjne dla od-
działu "Gryba", w której i grupę zwolniczej
Wielka

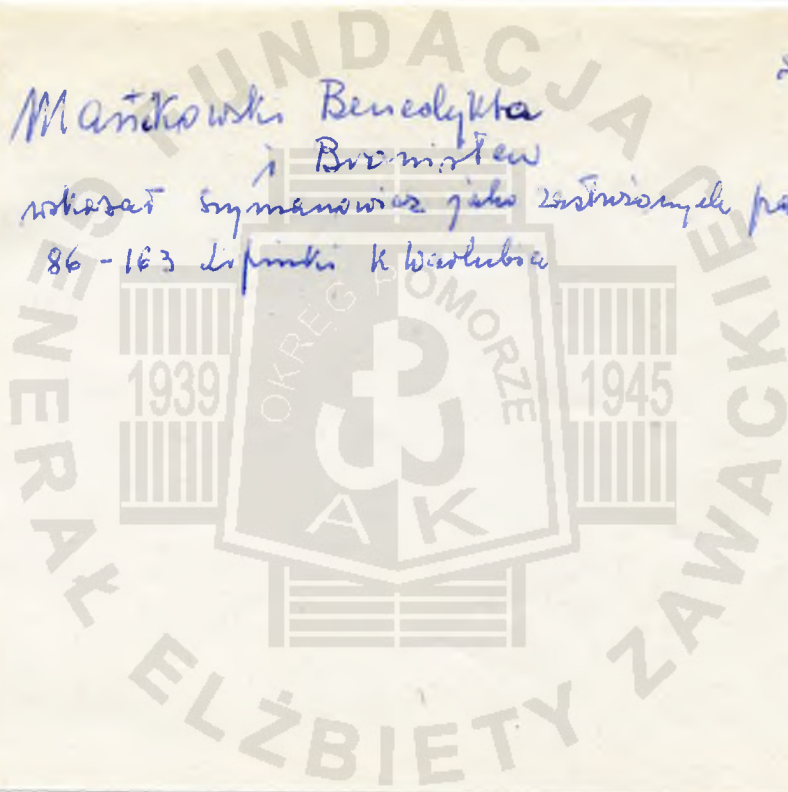
Prace istnienia: we wrześniu 1939 r. dostarczył
to 3. istnienia polskim cywilne ubranie
- Pochodzi z Gdyni.

Po wojnie: po zdaniu gospodarstwa
jest na emeryturze

Relacje między Mennikowskim Benedykt; oryginalnie
relacje między nim a p. Mennikowskim
data Lipinki IX 1981

Part
Szwajcarii 3

Manickowski Benedykt
i Bronisław
notariat bymanskie jako zastawionej partyzantki
86-163 depunkta K. Wodubra

PARTYZANTKA
Świecie 4

MANIKOWSKA BENEDYKTA - "DZIEDZICZKA"

A. Biografia por. Alojzego Brudkiego w opracowaniu
Henryka Szymonowicza "Kwartalnik", Bydgoszcz 1985
(manuskrypt, s. 16)

Żona jednego z rozstrzelań (Bronisława Kowalskiego)
komendanta plutonu AK w Lipnie.

B. aktywny uczestnik ruchu oporu - zapobieganie
partyzantom w ignorancji, meliny przemudowe, składki amunicji,
środków opatrunkowych.

A.M.

- A. Wstąpiła do AK w III.1941r. w Lipinkach k/Warlubia. Wciągnięta i zaprzysiężona przez Henryka Szymanowicza ps "Larek".
- B. Placówka Lipinki, komendant Józef Piechocki
Cbwód Świecie.
- C. Łączniczka między partyzantami ze zgr. "Świerki" a punktami kont. w Tczewie, Świeciu, Nowem Warlubiu.
- D. 1/wywiad: zbieranie meldunków od kolejarzy, obserwacja ruchów ~~z~~ niem. jed. wojskowych i polic. Przekazywanie inform. partyz. ze zgr. "Świerki"
2/łączność: w gosp. znajdował się punkt kont. komendy Podokr. ze zgr. "Świerki": Przewoź. meld. do punktów kont. w Tczewie, Świeciu, Nowem i Warlubiu.
3/kwaterymistrz: transport i przechow. broni i amunicji dla part. organiz. i przech. żywności, odzieży itp.
4/sanitariat: przewoź., magazyn. ~~opatrywanie~~ i dostarczanie part. śr. medycznych i sanit. Opatrywanie rannych part. / u siebie w domu / przechow. rannych part.
E. Areszt. we wrześ. 1946 r. Więziona w Tucholi 5 mies.

MANIKOWSKA

Rd. 575

Swiecie , AK

MANIKOWSKA BENEDYKTA

Cuzowska

"Dziedziczka"

Manikowska

Leon i Zuzanna z d. *Medwinisko*

22.05.1911. Karszanek
pow. Starogard

86-169 LIPINKI k/Swiecia
woj. bydgoskie

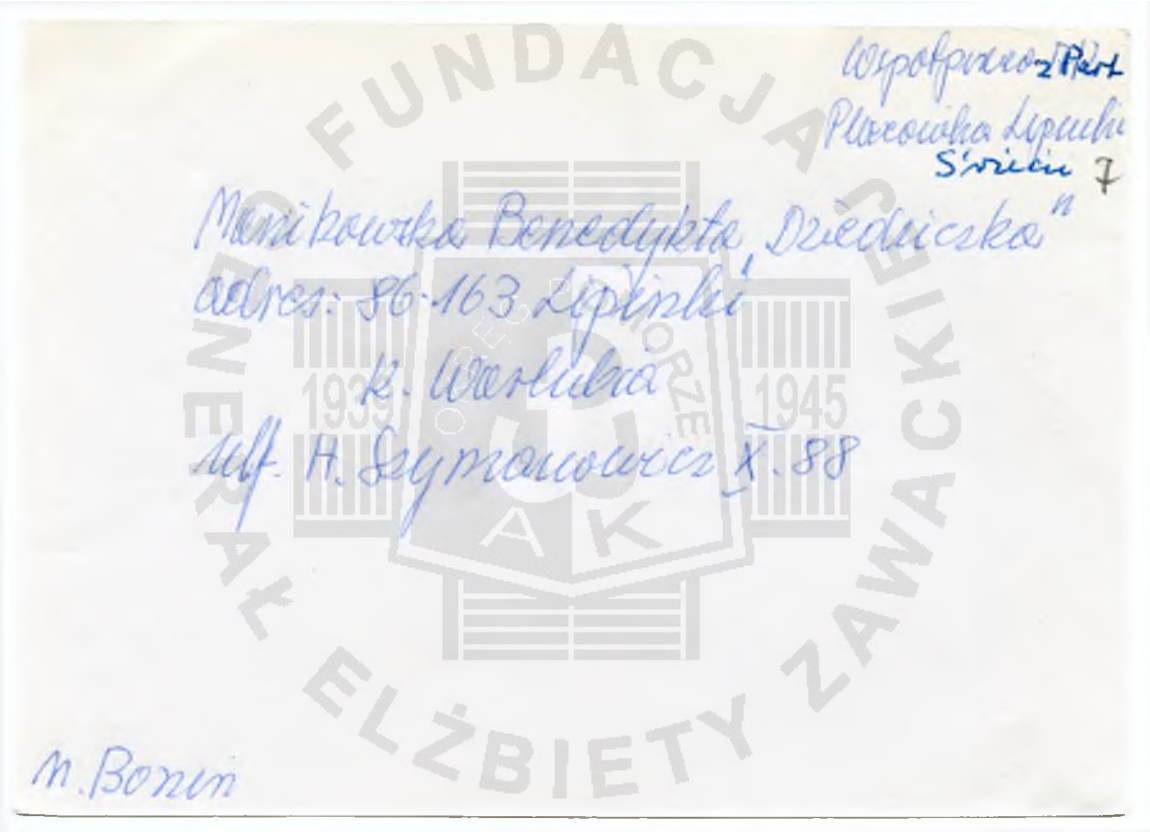
Zródła i zapisy: Henryk Szymonowicz "Marek" we wspomnie-
niach o A. Brusim "Spełnił żołnierski
obowiązek", rozmowa notowana z AZeMówka
z dn. 18.07.1987 r.

AM.

Świecie
6

4. Nauikowska Benedykta, Dzierżycerka
ur. 22.V. 1911r. Warszawa pow. Stargard
c. Leśna i Turzemu - ^{nr PK 2} 1001 10 - 1941r.
NSK Płocinów AK Lipiński

dup. lista A. Symonowicza 4.V.47

Bydgoszcz Tezew
AK 8
partyz.

MANIKOWSKA BENEDYKTA

Częste kontakty z Cz. Ernestowna - dostarczały
lekarstwa, żywność, ciepła bieliznę oddziały
partyzanckiemu „Świecki”.

T.: Ernst-Lipinśka Cz., imp. Tezew, I/1, s. 44
I/2, s. 7

MCz 97

Manikowska Benedykta
t ps. "Dziadziusia"

Sipmki^g
ZNR AK

zob: mater. W. Amosypiskiego,
T.M: 241/850 Pom. s. 31 - Bydg.

986. III '09

Manikowska i.m. (k)
ps. Dziedziczka

Bydgoszcz
10

+

Pomagająca partyzantom.

zob. Wrembel Henryk, T: M: 418/1044 Pom;
t. 3, cz. III s. 5

D.P. III '09

Bydgoszcz 11
AK

Manikowska Benedykta

Zob. T. Manikowski Bronisław /mąż/
insp. Bydgoszcz

Om-2001

Manikowska Benedykta
ps - "Dziękuję"

Chojnice - Tczew
ZWZ - AK 10

żołnierz placówki ZWZ-AK Lipinki

U. Szymanowicz, Spełnić żołnierski
dowzdek, Pomorania, 2. 3/1987,
s. 28.

PO-94

ŚWIECIE
AK 13

MANIKOWSKA BENEDYKTA

„DZIEDZICZKA”

Zob. ADAK, INSP. B4.D6., T.: STRYCZEK, J. →

Manikowskie Benedykta ^{Świecie} WSK¹⁴
ps. "Dziś" / "Dziś"

Referatka WSK Plewoli
AK Nowe m. / Wistę pow. Teseł

zob. "Stow. biograf. konspiracyj
pomor. - -" wyd. FAPAK,
s. 1, 5, 70, 200.

Wsk. T 101

PART,
ŚWIECIE

MANIKOWSKA BENEDYKTA 15

Lipinki, Zaplewe partyzantów
Bosów Ineholskich.

AK na Pomorzu, s. 166

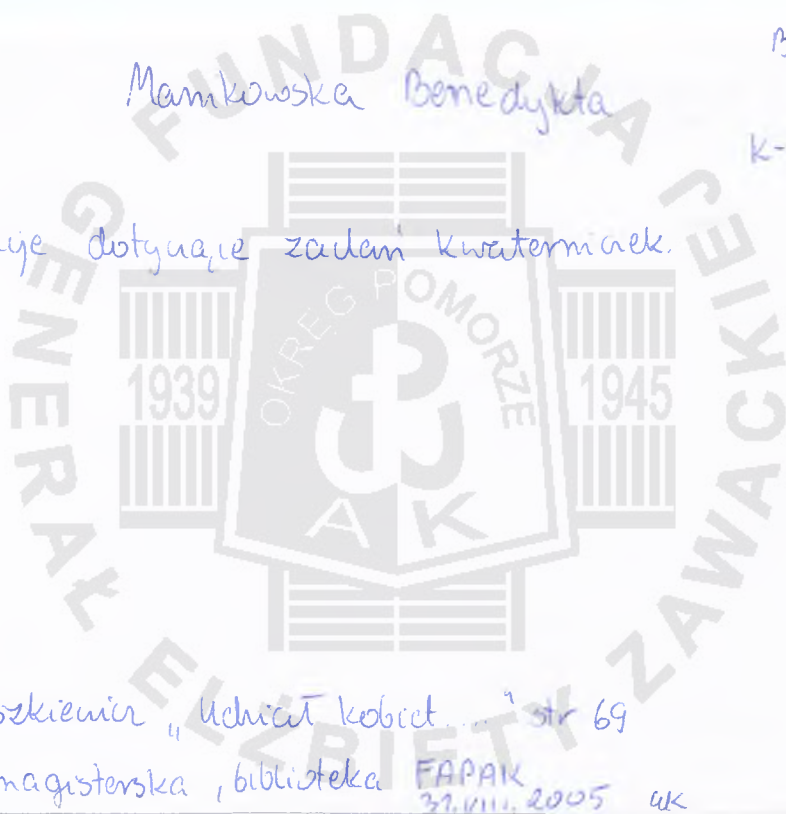
Mamkowska Benedykta

Bydgoszcz

16

K-575/575Pa

Informacje dotyczące zadani kwartalników.

Zob. Muszkiewicz "Uchwyć kobiet..." str 69

maca magisterska, biblioteka FAPAK
31.IV.2005 uk

adres: 86-109 Lipinki k/Warlubia

K-575

Part. 2011
AK-Swiede

mmpBrydja2002

Manikowska Bened.

Manińska Benedykta ps. „Dziedziczka”

ZESKANOWANE

